

Narodni list.

Pučki list za politiku i pouku.

Za oglašavanje plaća se 10 helera po redku,
na više puta po pogodbi.

Oglašivači se na uredništvo lista.

Rukopisi se ne vraćaju. — Nefrankirani
listovi se ne primaju.

"Narod bez narodnosti jest tijelo bez kosti!"

Br. 27.

Volosko-Opatija u četvrtak 4. srpnja 1901.

God. II.

Interpelacija

zastupnika Dr. Ferri i dr. na Njegovu
Preuzvišenost ministra predsjednika, kako
voditelja ministarstva unutarnjih poslova.

Obćina Kastav je dne 1. decembra
1897 učinila rekurs na c. k. namest-
ništvo va Trstu proti rešenju c. k. kapi-
tanata Volosko od 16. novembra 1897
radi Krstićeva izгона iz občine. Od
dneva podnesenja tega rekursa prošle
su već tri leta i pol.

U najzadnje vreme dokazalo se je
javno, da Krstić za svoje gnusno delo-
vanje i pisanje va najsmradnijem liste
ovega sveta biva plaćen od zemaljskega
kapitana, komendatura Dra Mata Cam-
pitelli, od člana zemaljskega odbora Dr.
I. Cleva, od ravnatelja provincijalne
banke va Poreču Dr. Amorosa, od ta-
lijanske gospode va Pule i drugih ta-
lijanskih gradskih Istre, mesečnom plaćom
od for. 100, i da ga provincijalne
oblasti iz Istre i njihovi impjegati z beči
iz provincijalne kase i na drugi način
pomazu.

Dne 14. februara 1895 poslao je
tadanji c. k. kapitan na Voloskem ovu
svedočbu od Dra Krstića na c. k. ko-
tarski sud na Voloskom:

Br. 37 G. No. 20

Slavni c. k. kotarski sud Volosko!

Na rešenje tamošnje note od 9.
decembra 1899 br. 399 javlja se služ-
beno uljudno, da je Dr. Ivan Krstić
jako naprasitoga temperamenta i da
neuziva najbolji glas. Tako je

bil već v Reke više puta pulicajno pe-
depsan i poradi javnoga mira z Reki
i teritorija stiran. Isti bil je zaradi uvrede
poštenja već dva puta na prvog istance
odsudjen i od izvida učinjenih u ovom
uredu vidi se, da je Krstić vredan
učinat za beči i takova dela za
koja se gre va pržun i va ovom
uredu se ga drži i vrednem, da vredja
službene osobe u vršenju njihove
službe.

Isto se tako drži, da ni Krstićevo
poštenje ni čisto a istina je, da
živi odaljen od svoje zakonite ženi i
da se za svoju familiju ne brine.

Volosko, 14. Februara 1895

c. k. kapitan
Fabiani v. r.

Ova svedočba bila je potpisana od
tadašnjega kotarskega kapitana, sada
kunžijera od governa va Trste, ki se
je pokle s tem čovekom pajdašil i snjim
agitiral za talijansku stranku. Va zadnoj
pak svedočbe, ča ju je kapitanat dal
od Krstića je rečeno samo, da ta čovek
radi svoje silne agitacije i žestokih
napadaja va njegovem liste, navlastito
puli Hrvati ne stoji na dobrem glase.

Tako je se zvremenom promenil
sud c. k. oblasti od tega čoveka, za svem
tem, da se od vremena one prve svedočbe
ni niš poboljšal; za svem tem, da se je
sve ča je bilo va onoj prvog svedočbe
napisano obistinilo; za svem tem, da
je va to vreme bil pozvan na sud, da
odgovara za različita i teža kažnjiva
dela, kako to dokazuje više proces i

štentenci; za svem tem, da proti sve-
tovnem i crkvenem oblastim i njihovem
službenikom buni narod va svojem liste
kega gore navedeni ljudi plaćaju i kega
on za niš i mej ljude deli, za svem tem
da bezverstvo, nepoštenje, izdajstvo i
pokvarenost direktno i indirektno širi i
svaku crkvu, cesarsku i občinsku oblast
podkapa.

Buduć su za volju tega čoveka i
za volju onih, ki ga za njegovo sramotno
delovanje plaćaju, bili prez svakega
zakonitoga uzroka uništeni od c. k. namest-
ništva va Trstu obćinski izbori obavljani
va Kastvu decembra meseca leta 1899;

buduć proti temu čoveku ne samo
c. k. kapitanat i namestništvo, nego i
c. k. državno odvjetništvo i c. k. tribunal
va Trstu na čudan način postupaju tako,
da je tribunal barem va jednom slučaju,
va kem je za volju tega čoveka zakon
povredil bil pokaran,

buduć dakle ta čovek ni samo
jedan plaćenik i plaćeni agitator gospo-
dujuće talijanske stranke v Istre i glavah
istarskih zemaljskih oblastih i talijanske
gospode va Pule i drugih istarskih
gradskih, nego mora se dapače verovat,
da je ljubimac raznih službeniki c. k.
vlade i c. k. oblasti i vladajućega si-
stema od leta 1896 ovamo najme od
kada ga spomenuti ljudi za njegovo
gnusno delovanje upravljeno proti sva-
kemu redu, plaćaju, i buduće se to vero-
vanje još s tem potvrđuje, da spome-
nuti rekurs ni bil do danas rešen, podpi-
sani pitaju Njegovu Preuzvišenost mini-

stra predsjednika kako voditelja mini-
starstva unutarnjih poslova:

1). Je njegova Preuzvišenost pri-
pravna učinit potrebitu, da rekurs občine
Kastav proti rešenju c. k. kapetanata
na Voloskem od 16. Novembra 1897
br. 1196 radi izgonanja Krstića iz občine,
ki rekurs je bil poslan na c. k. Namest-
ništvo v Trst dne 1. decembra 1897
pod br. 3616 bude već jedanput (nakon
tri leta i pol op. sl.) rešen, ili da se
barem povedu uzroki radi keh se ga
ni još rešilo?

2). Hoće Vaša Preuzvišenost u
vlastitom delokrugu (to će reć kako poli-
tička oblast op. prevod.) ili dogovorno
z Njegovom Ekselencijom gospodinom
ministrom pravdi razvidet spise glede
tega čoveka, da si od tega učini sliku
odnošaji ki vladaju na Primorskem i
od postupanja tamošnjeh c. k. oblasti
i hoće li temu pomoć.

Beč, 10. Junija 1901.

Dr. Ferri, dr. Ploj, Plantan, Pavše,
dr. Žitnik, Žižkar Iramek, Rozkošny,
Pogačnik, Viješedil, Jaroš, Čenič, dr.
Hruban, Biankini, dr. Zaffron, Šupuk,
dr. Pražak, dr. Brzozda, Formanek,
Vaclav, Sebnal.

Tu interpelaciju učinil je Dalma-
tinski zastupnik dr. Ferri va sednice
bečkoga parlamenta od 10. junija 1901.

I ta dr. Ferri je s Krstićem bil
na univerze, pak se ne more reć, da ga
ne pozna. Svaki, ki ovu interpelaciju
pročitao more se pitat, živemo v Austrije
ali va Patagonije? Seguro ni va Pata-

uranila, tiho ustala, da ne razbudi sina.
Otvori polako prozor i ugleda pred sobom
veliku s ugljenom našaranu ploču. Pročita
dva do tri puta, a da vidi, što joj ploča
kaže i sva preplašena, pohrla do sinovlje po-
stelje, a da sinu kaže što je iz table na-
učila, te što vije učinile i kakvog junaka
po noći u mjesto dovukše. Sinak — ljuđe-
skara silna, komu premca u carevini nema,
skoči iz mekane postelje, da se uvjeri, da l'
je istina, što mu majka jaučući pripovjedala,
te zakuka kano crna kukavica, kad uvidi,
da mu tužna ostarjela majka istinu kazivala.
Naprije se kafe i rakijske, dobrog mliaka i
bieloga vina, pa se dohvati stogodišnjeg
orahova drva, što baš pred kućom od vjekova
raslo. Drvo strepi ko topola lišće, kad jaki
vjetar u njegov silno dune, strepi, drhće reć
bi sad će pasti i doduše već bi bil pal, a
da majka na to junčinu sina upozorila ne
bi bila. Kad tako junak spoznao svoju
snagu, obćav majci, da s nepoznatim ju-
nakom neće zamećati kavge, pohiti do ku-
ćetine stare, da junaku dobrodošlicu na-
zdravi. Prošeta se do kućetine stare, gdje
je Korjavuna stanak zahvatio, pa zaviče što
ga grlo nosilo: "Dobro jutro nepoznati junče,
koja sreća amo te dovola? Postolar skoči
na noge lagane, pa i on zaviče što ga grlo
nosi: "Da li sreća al nesreća toga nit sam
ne znam, jerbo moram danas se ogledati s
junakom, komu je ime Korjirog, zato ne-
znam, da li sreća al nesreća me na njegov
namjerila.

(Dalje sledi.)

PODLISTAK.

Kozjavuna i Kozjirog.

Priobćio A. J.

Pokraj neke rieke dizao se malen vr-
hunac, a na njemu posadilo se maleno seoce.
Iz daleka vidila se malena crkva sa prilično
visokim tornjem, a oko nje nanizale se ma-
lene trošne seljačke kućarice. To bijahu sve
znamenitosti tog seoca, u kojem je vladala ve-
lika bjeda i nevolja. Stanovnici tog seoca
obradjivali su svoja polja, imali nešto žita i
krumpira ali novca tako rekud nikad ni ne-
vidješe. Cielomu ovom siromaštvu prednjačio
na nesreću seoski postolar, koji akoprem
radio marljivo, naravski samo ako je imao
komu — ipak je više puta gladovao. Oženio
se kad mu bilo dvadeset godina, a kad je
bio navršio tridesetu, mogao s prstom po-
kazivati svoje osmero drobne djece. Posto-
laru bilo je, da poludi. Jednog zavravlje mu se
nije izneverilo, al što ćeš brate, često puta
odjekivalo podne sa svonika, a on nema niti
šake brašna, da uvari malo palente, da na-
siti svoje družicu a i svoje gulubiće. Teško
to bilo siroti, te stade mialiti ne bi li on u
sviet, da potraži sreću. Jednog sparnog
ljetnog dana, kad cvrčki veselije zapjevahu,
on sav u znoj, krpao je gladan sa šilom
neakav opanak, al u to slomi mu se šilo,
a on onako u naglosti pograblji kopito, tresne
s njime baš u zdjelicu gdje mu je bila po-
stolarska smol. U smoli ležale priljepljene
poginute muhe, a on misleći, da je on svu

tu gamad s kopitom uništio, ustane i počme
brojiti mrtve muhe. Nabrojio ih ništa manje
nego sto i petdeset. Sav veseo radi tako
velikog uspjeha, mahom polieti do krojača e
da mu on sašije crljenu kapu i da mu na
njoj napíše zlatnimi slovci ove rieči: "Sto-
petdeset jednim mahom usmrtilo sam živih".
Kad je bila kapa gotova, izljubi se sa ženom
i sa dječom, natakne kapu na glavu, a hljeb
i čuturu vode u bisage pa put pod noge, i
hajd u bijeli sviet za srećom. Cielim selom
šaptali su ljudi, da je Kozjavuna — ovako
zvao se postolar po pridjevku — zapustio
ženu i djeću i išao u široki sviet. Ljudi se
od čuda križali i svašta naklapali, a nakon
mjesec dana na Kozjavunu posvem zabora-
vili, kao da ga nije nikad nit u selu bilo.
On siromah preko gora i dolina danju i noću
putovao, a svakud kud je prolazio, svad mu
se ljudi micali s puta, dapače negdje — sam
ne znam gdje — neke žene s dječom po-
skakale sa ceste u grabu, a da mu se
maknu s puta, e bome nije šala susresti
takvog junčina. Kad bi prolazio kroz kakvo
selo svi bi ljudi pobjegli u kuće, ta pismona
kapi ne laže, a Bog znao šta junaku može
sunuti u glavu. Tako prolazio kroz deset
plovanija, a u desetu kad je s nogom za-
gazio, ugleda tik mora na pjeskovitom žalu
oveće mjestance i nizbrodo hitrijim krokom
spustio se k njemu. Kasna već bila doba
noći, sve polegalo da spava, a sjajni mjesec
svjetlo kao na počast junčinu. Unidje u
mjesto, sjedne na nekakav kamen, što je
ležao tik ulice, izvadi iz bisage zadnji ko-
mandić hljeba, stane ga griziti i napajati se

s vodom iz čutura. Kad se junak malko
okriepio, ustane, prebaci prazne bisage preko
ramena i stane pregledavati selo, ne bi li
gdje našao krova, da zakloni svoje umoreno
tijelo. Hodajući po selu tako sam u tihoj noći,
nabasa na neku drevnu kaćerinu, koju raz-
svjetlijaše sjajni mjesec, te opazi na njoj
veliku sa zlatnimi slovci napisanu tablu. Pri-
bliži se toj kućerini i stane čitati:

Junčina ovdje biva
Ime mu je Kozjirog
S prstićem kad vola drkne
Za uvijek mu sunce smrkne.

Kad ovo pročita u srcu ga zazebe, al
mu odmah padne na um njegova crljen kapa
i onaj znameniti na njoj nadpis, osokoli se
i odluču, da ondje u blizini potraži komadić
krova. Ta od valjkada junaci obično stan-
uju u blizini. I zbija opazi sućelice jednu
praznu kućinu i na veliku sreću nadje jednu
dosta dugu i široku drvenu ploču i s uglje-
nom na njoj napíše ove znamenite rieči:

Ovdje stan je Kozjevune
Najvećeg junaka svieta
Desnicom kad samo makne
Stopetdeset živih smakne.

Kad je ovo napisao i ploču pripravio,
objesi ju na zidinu te stare kućine, a on
unidje u nutra postavi prazne bisage pod
glavu i što bi nabrojio deset, junak na golom
podu spavao tihi san. Cielu noć se table
ogledavale, ko što će se sjutra i junaci ogie-
davati, na dik u počast svetoga junčeta.

Dan razdanio a žarko sunce zaplovilo
vedrim nebom. Majka Kozjegroga rano

gonije nebi se jedan rekurs tri leta i pol držalo a da se ga ovaiko al onako ne reši. Puli nas pak je sve moguće samo kad se gre za Talijane i njihove plaćenike.

Hrvati i Talijani va Istroj.

I.

Ova dva naroda va Istroj vode jedan proti drugomu žestoku borbu. Da vidimo malo šta će jedni, a šta će drugi: Hrvati žele ravnopravnost, kn nastoje zvojevati s onimi sredstvi, ki su jim po zakonu dozvoljeni. Oni žele, da se poštuje njihov hrvatski zajik, njihove hrvatske užance, oni žele, da ih po Božjem i naravnom zakonu gre, da budu svoji na svomu.

Ovi su Hrvati za Talijane ljuti on zmaj, ki proši njihove protu-austrijske i protu dinastičke namjere. Ove Hrvate va Istroj moraju oni uništiti, pak će ontrati bit lagak posal; ali dok bude Hrvati, dotle oni neme moć prit do svoga cilja, dotle im se ne će moć ostarvati on njihov bedasti san, pa za to i ni čudo, ako oni nastoje na svaki način — ili kako oni kažu: „Osar tutto“ — a da zataru tog ljutog zmaja, da staru te zakjete Hrvate, ki su im jedini najviše krivi, da ne mogu spast, kako to oni od sreća žele pod onu za njih obećanu (?) zemlju Italiju.

Borba med ovimi dvimi narodima ljuta je, ali mora jedanput finit, tako, da će jedan narod drugomu podlež. Više je, nego sigurno, da će iz ove bitke izaći Hrvati kao pobjednici. Kako soldati hrabri, kako građani i činovnici vjerni i pouzdani, najsigurniji su oni na jugu fundament austrijske države i habsburškog prijestolja. Oni su predstraža i čuvari na vratih nesrećne Iredente.

Mislilo se o Hrvatih ču mu drago jedno im se mora priznat, naime da njihove težnje ne gredu izvan granica habsburške monarhije i njene dinastije, nit da su oni na pogibelj carstva. O istarskih Talijanah ne more se to reći, a to ćemo sada točno i nepobitno dokazat.

Hrvati po svojoj veri i po svojih nacionalnih težnjah žele i moraju želiti, da bude Austrija ču više moćnija a da se uzmgnu kulturno i narodno i nadalje razvijati i tako učiniti neoborivi temelj austrijskog carstva na slavenskom jugu. Talijanski element ima pak posve protivni cilj i protivne težnje. Talijani naginju ka Italiji i bjesne proti habsburškoj monarhiji. Da je do tega prišlo, najme, da se je iridentizam tako silno razvil, krivi su oni, ki su u svoje vrijeme bili a žalibože i sada su na timunu austrijske vladavine.

Austrija učinila je neoprostivu pogrešku, kada je pustila Talijanom, da delaju ču ih volja i drago. Ona je morala već u zametku ugušiti klicu iridentizma. Ona je pak radila protivno. Vodje su Talijana bili odlikovani, njim se na svaki mogući način ugajalo, pa se govorilo: „Sad smo ih za nas pre-dobili.“ Ali žalibože sad uvijamo, da su uza sve povlastice i sva dobra, njihove težnje ostale protiaustrijske kako su i prije bile; dapače oni su postali još veći neprijatelji Austrije i habsburške dinastije; a sva svoju mržnju oborili su na Hrvate, aš da su oni jedini i glavni uzrok, da ne mogu Talijani prit do svojega cilja u za svem tem Hrvatom se delale ne samo u prijašnja vremena, nego i dan danas se još delaju krivice i nepravde, i to od strani odličnih i moćnih ljudi, ki su na vladi. Uzmite samo onu znamenitu izjavu, ču ju je učinil austrijski guvernator Istre g. grof Goes, da neće Hrvati nikad prit na prevlast. Hvala mu na toj izjavi; nego morda se je već g. grof i pokajal za to. ali ako ni, onda su njegovi politički nazori zli, jer on s tim samo daje iridentizmu slobodne ruke,

ne samo proti Hrvatom, nego i proti onoj državi, ka ga je poslala u Trst za gubernatora.

Dobro nam je poznato ču se je za vrijeme njegove vlade i pod njegovim očii ušii sa strane Talijana dogodio i dogaja u Trstu i va Istroj proti Austriji i habsburškoj dinastiji. On sa svojim ušii čuje ne jedan put vapiti: „Viva l'Italia!“ Pod njegovim očii hitaju sa poneštar talijanskih društav na ulicu serpentine s talijanskimi trikolori. Pod njegovom vladom, prigodom ubojstva talijanskoga kralja Umberta bili su poslani iz najmanjih mest Istre u kili stanuje i počecia istarskih Talijani, sjajne kruni na odar, odasvud iz Istre slali su se sažaljni telegrami, neki dapače takovi, ki su nazivali talijanskoga kralja: „Svojim kraljem“. Za njegove vlade šalju se s tornja sv. Jušta iz Trsta u Rim golubovi s poštom. Za ovo sve i drugo još koješta znade dobro gosp. guvernator, pa uza sve to proteji Talijane, a Hrvatom se je usudi reći, da neme nikad prit va prevlast. — Morda će se g. guvernator na ovo navedeno samo nasmiyat, aš je njemu sigurno bolje poznata nego nam „Kamarrila“ u Beču, koja već rad tega budnim okom bdije, ali i čarlatana kad god kaška uji. Budućnost će nam već to pokazati, ali dok je nas Hrvati, badava svi napor i sve težnje od Talijani za Italijom, mi ćemo naša junačka prsa suprostaviti i osujetiti svaki i najmanji pokušaj velleizdaje sa strane Talijana. (Konac sledi.)

Dopisi.

Iz Kaštelira. Znaite, kako sam vam pisa, da smo za novo lito imali u naši školi jedno lipo lipo stablo, koje je bilo puno svega: i bomboni i jabuk, i orih i lišnjaki, lampijoni, zvezd, i šta ja znam. — Svo je bilo puno, tako da ga je bila milina pogledati.

A znate što je rekla jedna prodana, dišperana duša, ka biva na štanciji blizu Kaštelira? „Rekla je, da nam je na stablu visija želud. A vi znate dragi moji, komu je želud na pensiru u glavi, taj bi ga rada taj ga išće.“

I ona duša iz štancije ga išće a znate za koga? Za svoga gospodara šjor Kila. Ja param, da za ono što je učinija svoje mlade dni, merita altroke da jide želud. — Param da me kapite dobro. — A onaj daši sporučujemo da ga oni želud još čeka, neka si dojde ponji.

Mi smo ga mislili poslati ču, ali kada smo doznali, da on kupuje želud, smo mu ga pustili. Ako pravo ne znate ki je to, ču vam reći, da je to oni, ki je reka da bi ubija našega plovana, da on hodi po lovu. Lipli ljudi. To ih je forsi šjor Kilo navedija. Samo neka bude dobar i meli Boga, da mu da milost, da mu obrne pamet, perke ku ne, ču finit još slabije nego njegov brat. Ta čovik je pak još reka na drugom mistu, da ne bi da sv. Oci Papi ni pol šolda ki ne valja.

Dakle sada si morete sami misliti, kakov to more biti čovik, morete sami proučiti, ali mu Bog biva u duši ali hudoba paklena.

Ja mislim, da ono drugo. Ta čovik je kapac reć, kada vidi popa da gre na oltar: „Glej, sada vraga, kako se prii na oltar!“ A, A! A to su vam ljudi, kapurioni, kapurani od talijanskoga partida. Po tom sudite sami, kakovi su oni drugi. Isteši. Pred čovikom govore: šjor si gospodine, a za životom vam se smiju, rguju, proklinju vas i kuni vas, da je strah čut.

A znate, od koga su se ti ljudi iz štancije navadili? Od šjora Kila i Krstičeve Sloge. Dakle dragi moji ljudi nemojte vi ništa slušati njega ni Krstičevu Slogu, jerbo biste se i vi naučili od njih kleti i sve grdo a ne lipo.

Ja mislim, da je naš koman u drugih rukah, da bi sve drugačije bilo. Ma ovako gre slabo i svaki dan slabije.

Sada vam dragi moji preporučujem, da kupujete samo fulminante one kolorane. Ono su naši fulminanti, fulminanti od družbe sv. Cirila i Metoda. Ako budete čuadi onih žigic kupovali, čemo imat već naših slovenskih škol. Bog daj! Lepo Vas pozdravljam. Drugi put ču još ču povidat.

Iz Breze. Brežanski mački su igrali na lot. Mux je stavil broj 4 i 20, a žena 4 2 i 10. Obedvem su prišli ti broji van, a ono ču su dobili da ču njim Hrvati platit. Neka se priprave „Liziriti i Brežanski nečupan“ dokle njim platit Hrvati, kako oni misle. — Platit će on, ki se hvali da je dobil. Pamet, pamet mačići, ne poslušajte izdajice pak ne ču bit s vami igre.

Iz Opertalskoga Krasa. Na 2 prošlega miseca smo otvorili u selu Škofi podružnicu Družbe sv. Cirila i Metoda.

Bilo je med nami puno braće iz bližih mesta.

Prvi govor je govorio veleč. gospodin župnik iz Šterne. Govorio je liepo iz duše, sve u prilikah kako i Božanski Spasitelj naš, komu on vjerno služi. Bog nam ga poživio na mnogo ljeta! Spomenuo je u svomu govoru, da mu je žao, što ne more danas biti med nama veleč. gospodin Doktor Trinajstić iz Buzeta, ali da je sigurno s duhom a nami ta naša dika.

Učitelj Radić kliče: Živio Doktor Trinajstić, a narod se odazivlje, te kliče iz svega glasa iz duše gromko: Živio! Živio! Živio!

Izabrao se je sledići odbor:

Ivan Kmet iz Škofi ravnatelj, Petar Vesnaver iz Škofi tajnik i Juraj Šorgo iz Šorgi blagajnik.

Društvo su zabavljali osobito pjevači iz Ždrejana. Hvala im od srca, a od Boga plaća, koji nek ih poživi na čast mestu svome, na korist rodu svomu! Sakupilo se od darova za Družbu k 36. Upisalo se je toga dana 45 članova. Bilo sretno!

Ču piše „teta Jambrožija.“

Jedan savet Krstičevem gospodarem. Kako se je Vaš kolega „pater“ Krstić na suđe izjavil, vi ste oni, ki plaćate „teta Jambrožiju“, po tom vi ste oni, ki ju širite meš naš puk po Istre. Vi ste za seguro pročitali i zadnji broj „teta Jambrožije“, pak ste se mogli uveriti — ako Vam ni nos napunjen od namora — da ta „teta Jambrožija“ smrdi grđe nego nijedna mreina kn se po ceste najde. Tu se govori o ljudskom blatu „come se torta fosse“ — z jednim besedom — šporkarija kakovu je moguće nać samo po fonjah. Da bi Krstić poslal svojim mačkom namesto „teta“ sva kemu po jedan bukunić svojih ale pak Jambrožinih subotajeh mudanad — l'effetto sarebbe, i me creda — lo stesso.

A puno bolje bi storil da namesto tega pošalje po subotah na svakega svojega mačka po jedan koš gnoja — od tega bi barem pukimel neakove koristi — a i vi bite od već od jednega dobili po ki kvar-tinčić onoga dobrega domaćega ko za svem tem da Vam je zeto bi Vam isto kadagod dobro prišlo.

Referirajte ovaj naš svet Vašemu dostojnomu kolegi „pateru Krstiću“, i učinite to, ču sam Vam ja rekal. Za gnoj je lakko — Krstić ga va fonje, va ku on umaće svoje pero ima dosta i predosta. Dunke, ala su duhtori — vidcant consules — kako bi rekal pater Krstić.

Un veće baloner. Ta stari baloner piše va zadnjjoj „tete“ neć talijanski. Bit će za siguro neć proti gospodinu dru Janežiću, zać je va njegovoj drajsarije više puta spomenjeno ime doktora Janežića. Nego ja sam odlučil, da ne ču odgovarat na ono ču Krstić piše talijanski. Ja rado odgovaram na ono, ču je pisano proti nam va praveh talijanskih fojeh, zać barem čovik zna, da ima s pravimi Talijani posla. A ja ne ču na nijedan način da imam posla s divimi Talijani kakov je stari baloner e compagna — brutta.

Krstić se jadi, da je premilostivi naš Cesar i kralj Franjo Josip L. odlučil, da i ovo leto bude sazvana dieta iliti sabor va Kopar a ne va Poreč, kamo bi bil otel Krstić. Kako se vidi, Krstić bi „pobostrica“ pretendil davat ordinu i našem Premilostivemu Cesaru. Ako ni drugo nego to, mi čemo se kako tako potruditi malo do Beča, da opravimo, kako bi naš guveran drugi put pozval Krstića da on odlučil kamo se ima sazvat sabor, da li va Poreč, ale va Kopar ale pak na Matulji — va palac od stare Jambrožije.

„Prkos“ i „Quousquetandem“. To su dva članka, ki su bili štampani va „tete“. Prvi je bil štampan zadnju sobotu, a drugi va „tete“ od 1. februara 1896. Oba članka govore ob istoj stvari, oba članka je napisal isti čovik va istem zajika. A ipak kolika je razlika med jednim i drugim! U članku „Quousquetandem“, Krstić je žrigal svo blato, ko je kada našal proti talijanskoj dieti, proti Poreču i proti takozvanim istarskim deputatom. On je bil na tu dietu i na te deputate tako jadan, da je najzda pozval sve istarske Slavene neka zamu drvo pak neka mlate po Taljanah. To je bilo leta 1896. dunke pred par let. Danas je drugačije. Va članka „Prkos“ od zadnje subote Krstić je pak žrigal svo blato na guveran, ki da ni pustil da se dieta odpre va Poreču i na naše deputate. Kako vidite, delo je svejedno — riganje blata — to je bil Krstićev posal onputa i sada, samo da na ču on danas blato hita, on je onputa hvalil i branil proti onemu na ču je pak onputa blato hital. Vi ki ste pošteni pitat čete, kako more to jedan čovik učiniti, ka moć, ka sila ga sili da tako dela? Ka moć? Ka sila? Čete da Vam povem? To stoji sve va mudanadah, keh je Krstić prijel od ruk Taljanke stare Jambrožije. Te mudandi kada ih je već jedanput na se stavil, učinile su, da je Krstić od velega Hrvata na jedanput postal veli Talijan. Provajte i v malo obuć magari za jedan hip jedne Jambrožinih mudandi, pak čete vijet, da ču se i Vam to isto dogoditi. — Velm mud imaju Jambrožinih mudandi!

Sve va jedan snop. I Krstića, i „teta Jambrožiju“, i Piriju, i Slocarića, i Berku — sve, sve va jedan snop.

I još se Krstić jadi. Ov put se jadi, da smo ga va zadnji „Narodni list“ stavili 106 puti. On da je to pobrojil — i da je obnašal, da je upravo 106 puti. (Ki zna ako je va tem račune i „Liziriti“? On slagara.) Blaže Krstiću — vidite se, da on nima ču delat, kada je šal brojiti, koliko puti smo ga kalumali va naš „Narodni list.“ Lakko j' njemu — dela al ne dela, on jednako dobiva od Talijani svojih 100 florini na mesec, za to i more brojiti koliko puta je bilo njegovo ime va „Narod. liste“.

Tragi-kumediya. Krstić štampeje va „tete“ neakovu bedastu „tragi-kumediya“, ka je sva pobaćena od buh od „teta Jambrožije“.

Va tu tobožnju tragi-kumediya on stavlja našega vrednoga gosp. dru Janežića i njegovu čestitu gospu. Glavni i jedini punat okolo kega se vrte Krstičeve bohi — je ona glasovita kambijal. Ta „tragi-kumediya“ ču imet 4 čini, dunke još te prit dva vanka i to svaki va jednoj Jambrožinih stomanjčine. Po tem ču Krstić morat još petnajst dan govorit za tu kambijal i povdat svojim mačkom, kako da bi se tobože dr. Janežić česa bal.

Nego ov put se je Krstiću dogodila jedna jako grđa, zać je već pred osam dan prokura od štata va Trste odbila tužbu Krstičevu proti doktoru Janežiću, i s tem obnašla da je doktor Janežić postupal posve dobro i pravo. A sada ču ču Krstić sa svojim „tragi-kumediya“? Neka ja k mane pošalje da neć s njom učinim pak da mu ju obesim na nos. To ču mu bit najlepša kvitance s kom ču moć poć po plaću staremu „im'ambinidotu“ va Poreč.

Barba Tončić

Otvoreno pismo.

Gosp. Tončić i Vlačić

Veprinao-Katinići.

Budno ste mi sami pred svjedokom obećali, da ćete proti meni pisati va ono gnušnoj i protuvjerskoj novine, koja izdaje narodni otpadnik i talijanski plaćenik Krstić, na Matuljima.

Osvedočio sam se, da je gore spomenuti gnjus, u broju od 8. Junja ove godine pisao proti meni. Na temelju Vašeg obećanja obračunao se k vama. Vi pišete u onom gnušnoj tobože za mene nešto sramotna. Ta je žudnovata, tako čine samo babe kad se zavade. Vi ako ste kadri što dokazati nepoštenu, što sam je učinio, onda pišite slobodno, sramovat hoću se, ali znajte da svaki za sebe odgovara.

Ali nemate vi prodanci, što pisati ako ne ako hoćete lagati, kako ste već naučili. Vaš temelj jest laž, "Vi bezbožnici koji nepoznate Boga, vjere ni crkve. Ja sam Vas do kada uvijek u miru pustio, a Vi niste imali što nać da pišete proti meni nego ste pošli grebst u moju rodbinu.

Ja Vam opetujem, da tako može na nedužnog čovjeka napadati jedan Tončić i Vlačić, a pametni ljudi ne.

Pogledajte okolo sebe, koliko ih Vi imate, ne znate što će iz njih izić, pogledajte oko svoje rodbine, kad baš silite da Vam se reče. Najprije Vi Vlačiću domislite se na sestru Katnicu, koja je bivala u Opatiji, kako je bilo s njom od početka pa do konca, pa onda pogledajte na samoga sebe, kakav ste, pa sigurno na čete već pisati, nego čete se sakriti.

A Vi Tončić pogledajte na prošlost od tako zvane kuće "al Boschetto", i mi se čini kako ljudi govore, da ni Vaše ime ne bi smelo biti Gasparich. Ma pustimo to ča, to je toliko da znate da i u Vašoj pšenici ima ljulja. Primite se Vi i Vlačić za ruku pa se prošćite od malega mla do "villa Virginia", pa čete toga dosta na Vašu čast i diku nać.

Vaše načelo jest napadati na poštene ljude, po nauku Vašeg bivšeg meštra. Vi se morate toga držati, zać bi navlastito Vlačića njegovi potomci mogli iz kuće izterati, a da Vam nije on na svaku ruku pomagao a najzad sam sebe upropastio, po Vašem vlastitom napredku biste do sada već oba bili na putu.

Što se tiče Vašeg pozdrava za moj odlazak u Ameriku, domislite se na onu staru, da tovarje trubessa, nete na nebasa. Ja sam čovjek od svijeta i radije idem pošteno u svijet, nego naslanjati se na obćinske dnevnice i siromašnu krv sisati kao Vi to činite. —

Vi nesretni prodanci ste cijelu obćinu smutili i vazda se vrtite oko nje, kako biste zaradili na pleća od obćine učinili. Ali kad Veprinao pogledaju na čudo hoćete biti. Znajte, kad bi me napadali jedan naobraćen i pametan čovjek, u istinu žal bi mi bilo, ma dva zeca kakvi ste Vi, nije mi ni najmanje stalo.

Za sada ništa drugo. Ako budete pitati još Vam imam toga za odgovoriti.

U Poljanah, dne 12. junja 1901.

Josip Mender Gržović, sin.

* Za članke pod ovim naslovom ne odgovara uredništvo.

Ča je novega po svete?

Austrija. Od svih austrijskih sabora započeo je najzadnji zasjedati istarski sabor a svršio je najbrže, najprije. Kako smo predviđali, talijanski zastupnici odigrali su i u sjednici od 27. pr. mj. svoju prijašnju komediju, pa namjesto da prisustvuju saborskoj sjednici, volili su poći na dobar "žmurlj" istarskog terana, da "in un convegnio privato" kako piše "Piccolo" — glasuju za izvanredne podpore učiteljem talijanskim. — Talijanska saborska "umjetna" većina dakle strajkuje a zašto? za to, jer vlada neće da izloži na milost i nemilost porečke fukare zastupnike manjine i jer ne će da u Poreču prigodom namjlene proslave 40 godišnjice istarskog sabora dodje navade stare do irendentističkih demonstracija (to će bit

glavno! op. sl.) Naši nastupnici koji su u toj sjednici prisustvovali, svi su predali predsjedništvu više predloga među njimi jedan za poboljšanje učiteljskih plaća, a drugi od našeg dičnog Dra. M. Linginje, da istarski sabor prepusti bečkom parlamentu (jer svakako manje interesiran! op. sl.) rješanje pitanja o prenosu sabora iz Poreča u koje drugo mjesto.

Pošto nije bilo dovoljnog broja članova predsjednik zaključio sjednicu uz izjavu, da će javiti dan, kad se bude (ako se bude... op. ur.) obdržavala buduća sjednica.

U dalmatinskom saboru odgovorio je namjestnički podpredsjednik Pavić, na interpelaciju zast. Biankinića glede vinskog klauzole s gladiom Italijom, da je dalmatinsko namjestništvo obavjestilo središnju vladu u Beču o štetosnih posljedicah te klauzule za Dalmaciju, ter je osigurivao sabor, da će vlada nastojati, da zaštiti domaće ljude i da se zaštite pravedni zahtjevi vinogradara. Zast. Biankinić podnio je predlog, da se služba kod vojne mornarice (marine) sniži od 4 na 3 godine, što bi bilo vrlo korisno i za naše mlađice.

U istom saboru bio je nadalje prihvaćen predlog Dra. Čingrije, da se dalmatinski sabor u poslu vinske klauzole pridruži dotičnom zaključku carev. vijeća, ter predlog financijskog odbora, da se zabaci stavku za talijanske škole u Splitu, radi čega se Talijanci grozno jadu.

U Kranjskom saboru primljena su dva važnija predloga, tičući se domaćeg vinogradarstva i o zabrani uvoza trsja iz Ugarske i o ustrojenju zemaljske vinarne postaje. Nakon veličanstvenih manifestacija prigodom carevog boravka u Českoj, slavio je zlatni Prag dne 29. i 30. pr. m. i 1. t. m. novih, divnih, neopisivih momenata čisto narodnog značaja.

Tih dana bio je naime u sren Česke sokolaški sastanak, kod kojeg je prisustvovalo preko 10.000 sokolaca iz raznih krajeva, a među njimi bili su tu i hrvatski, slovenski, ruski i poljski sokolaši, a i članovi francuskog gombalačkog društva pod vodstvom predsjednika gradskog vijeća u Parizu Dausseta. Sokolaci bilo je oko 900, a sokolika okolo 1700, ter 15 sokolskih glazba s 492 svirača. Predsjednik Dausset predavajuć dar grada Pariza zlatnom Pragu izrazio je simpatije francuskog naroda za Čehe, ter je spomenuo, da je česki kraj Ivan pao u borbi za francuske interese, i zaključio svoj govor sa "Slava" kraljevskom gradu Pragu. —

U galičkom saboru stavio je poznati zastupnik Javorski predlog, da se imenuje kod željeznica, poštah i kod oružništva jednino molitve poljske narodnosti (živio temeljni državni zakon! op. sl.)

Ugarska. Državni sabor odgovoriti će se na dne 6. t. mj. — Rimler-Ugranova affera, koja je uzvitala toliko prašine, izleći će se u ništa.

Francuzka. Gradsko vijeće u Parizu zaključilo je, da se brzojavno zahvali Pragu na srdačnom doćeku, što su ga privedli Česi francuskim delegatom prigodom sokolskih svečanostih.

Crna gora. Prigodom boravka srbskih kraljevskih supruga u Petrogradu stići će onamo i crnogorski knez Nikola.

Bugarska. Dne 8. t. m. prispijet će na oklopnjači "Kostislav" veliki knez Alexander Mihajlović u bugarsku luku "Burgas".

Rusija. Ruski poslanik u Carigradu priobćio je turskoj vladi, da će ruski ratni brodovi uz bugarske linke, posjetiti mjeseca julija t. g. i turske luke, oko Crnog mora.

Transval. Englezke čete su opet došle po obićajnu batina. Do žestokih bitaka došlo je ovih dana kod Newcastlea u Natalu kod Philippolis, Edenburga, Bettehema i Poardekopa u Oraniju, zatim kod Klerksdorp, Koigendorpa, Potehstrovana u Transvalu. Kod Poardekopa zarobili su Buri 24 englezka momka s jednim poručnikom, ali neznajući što s njimi, pustili ih na slobodu. Buri provaljuju četimice u Kapsku koloniju, gdje ih pučanstvo očekuje oburječje dobavljajuć im oružje, živč i konje. Kod mjesta Colesberga, da su Buri zaplenili Englezom oko 500 konja. (Tako će Englezi

morat sebi dobavit kobile od Talijana u Africi! Op. sl.)

Italija. U zemlji glada i polente došlo je ovih dana u okružju Ferrare do krvavog sukoba između kmetova i vojske i ubijena su dva kmeta i dvanaest njih teško ranjeno. Izpostavilo se, da je zakrio taj pokolj častnik de Benedetti, koji je cijelu noć sporio uz pijaću u nekoj ozloglašenoj kući. — Ubogi kmeti moraju da rade na gospodskih posjedih skoro za ništa, pa su radi toga pustili delo, zahtijevajuć bar toliku plaću da mogu preživjeti. Nemilosrdni "šijori" (baš kako i kod nas u Istri! op. sl.) odbili su opravdanu molbu, ter im mjesto bolje plaće poslaše bajonete. (Vidite to su Vam ti Talijani, ki bi teli širit kulturu po Istri i Africi. Op. slagara.)

Domaeće vesti.

Odlikovanje našega načelnika. Načelnik obćine Volosko-Opatije veleuč. g. Dr. Andrija Stanger bil je odlikovao od velikega Vojvode luksemburškoga viteškog križem vojničkoga i civilnoga reda Adolfa od Nassave. To je jedno od najvrednih odlikovanja u velikoj vojvodini Luksemburg. Naše srdačne čestitke!

Osobna vjest. Gospodin Franjo Mavar, auskultant na Voloskom sudu, rodom iz Jurčičeve županije, položio je ovih dana vrlo dobrim uspjehom sudački ispit. Čestitamo!

Poziv. Da se razpravlja o pravilima osnovat se imajućega "Sokola" u Opatiji-Voloskom, i da se izabere jedan promicateljni odbor, pozvani su svi prijatelji "Sokola", da dodju u subotu dne 6. o. m. na 8¹/₂ ura na večer u čitaonicu "Zora" u Opatiji.

Blagdan sv. Cirila i Metoda. Upozorujemo naše čitatelje, da se sjutra glavi blagdan naših apostola sv. Cirila i Metoda. Ovom prilikom mogli bi se svi pravi prijatelji siromašne istarske dece spametiti, da učine kakov mali dar družbi sv. Cirila i Metoda za Istru, ka je već do sada odprla v Istre pet škol za istarskoga kmeta, a odprer će ih još, samo ako budu ljudi pomogli.

Kafni surrogati (ciklorija) družbe sv. Cirila i Metoda za Istru. Družba sv. Cirila i Metoda za Istru dala je jednoj ljubljanskoj fabrike pravica, da pod firmom družbe prodava kafne surrogate i sladnu kafu (ječmnik). Fabrika će od svakoga vaguna robe dat za družbu nekoliko stotin krun. Svaki, ki je prijatelj istarske siromašne dece, koj Talijani neće, da daju potrebite školi, kupovat će i rabiti samo te surrogate, da tako daje družbe više dobitka. — Neka svaki pomisli, da će družba ovo leto samo od družbinih žigie imet preko 6000 krun dobitka.

Čudno. Svaki se spamećuje, da su lanjsko leto Englezi stivali brez nikakovega uzroka nekoliko Kastavac iz Transvala. Ti ljudi učinili su molbu na ministra, da njim englezka vlada plati škodu. Sada njim kapitanat Voloski dekretom od 15. junja 1901 javlja, da će bit va Londru za tu škodu pogonjanja pak ih, pozivlje da neka gredu va London pred komisijom. Siromahi zgubili su sve svoje i sada još da neka gredu trošit za put va London. Ča ni to čudno?

Krstičevo pisanje. Od dneva do dneva postaje Krstičevo pisanje bijutaveje. Za svakega i najpoštenijega čovjeka, ki ni s njim piše, da je tat, razbojnik, prevarant (a on sam je bil zaradi prevartava već nekoliko puti kondanan), a proti nedužnom ženskam. ke se va niš ne paćaju piše najveće i najgnusnije laži, kakove se more samo jedan Krstić zmislit. Kako je pisal grdo proti g. Gjuru Ružić iz Reke i proti g. Janku Podmeniku iz Opatije? Oba su ga tužili, a Krstić se je branil, da je pisal istinu, pak da će u vreme od nekoliko dan dokazati, da je ono ča je pisal istina. Pasalo je vreme pak ča je dokazal? Rog ter rog! Pisal je, da mu je Podmenik ukral palicu od 20 fiorini, pak se je dokazalo, da Podmenik ni nikada te palice imel, nego da je vavak bila pul rukavačkoga župana i da je to jedna prosta glogova palica, ka ne vredi ni fijo-rina. Na sude je, pak se ju more poč videt. Sada se Krstić zanaša samo na talijanske jurate va Trstu. Nego neverujemo, da te ti jurati pustit tako ljudsko poštenje pod noge

hitat, ma bili oni ne Talijani nego Turci. Krstičevo pisanje se već gnušji svakemu i malo poštemu čovjeku, bil on Talijan ale Nemac ale Hrvat samo se ne gnušji Voloskom Kalabrezom i onem, ki Krstića za takovo pisanje plaćaju. Sram ih bilo!

Strel ga je ubila. U ponedjeljak dne 10. p. m. pripravljalo se je na Porečine jako gerdo vreme. Jedan kmet iz Ženudrage, na Porečine, je šal pod jednu murvu, pak je počel kadit z blagoslovljenom ulikom i kropit okole z metlicom blagoslovljenu vodu. Na jedan put pukla je strel va murvu i ubila je tega kmeta. Ljudi svakako pripovedaju, a svi su va tem složni, da "kakovo življenje takova i smrt". To da vam je bil čovek, ki ni ršipetal ni Boga ni ljudi. Mi ne znamo, jeli ga Bog kaštigal baš zaradi njegove zloći, na to moremo sigurno reć, da svako delo čeka svoja plaću. Bog ne plaća svaku sobotu. Zna se i to, da strel najviše puti udriava visoka stabla, zvonike, visoke brege v oganj i t. d. zato neka se svaki čuva, da za slabega vremena ne pride blizu teh stvari, da ga strel ne ubije. — Vidite zato se i Krstić vavak drži va maleh "betulah", zać ga je strah, da bi ga va veleh hotelah strel udriala.

Ambrozinkini pasi. Subota dne 22. m. m. okol 7. uri večer naskočili su pasi Ambrozinkini na 7-letnoga sina jednoga vahtara puli Matulj imenom Lojzida Majer pak ga je jedan od teh pas tako ugrizal, da je siromašni otročić vas va kerve bil. Za sreću, da su šnelcuom prišli neki mladi duhtori z Reki, a med njimi gosp. Dr. Medanić, ki je otroku rane opral i povezal. Već bi bilo skrajno vreme, da se tem nepodobišćim na put stane. Ljudi, ki prolaze mimo maćje kule, nisu već seguri za svoje življenje. Valjda čeka se dokle, ki od teh pas ugrize kega od gospode od kapitanata.

Talijanska bezobraznost. Predprošli petak dne 21. pr. m. prolazili su tri oficira trćanske regimente najme gg. Heller, Drzomalik i Frisek mimo kafetarije "Ai Volti di Chiozza" va Trste. Pred tom kafetarijom sedelo je nekoliko terćanskih Talijani. — Kad su ti oficiri prošli mimo te kafetarije počeli su ti Talijanci, ki su pred tom kafetarijom sedeli austrijskom oficrom fikat i rugat njim se samo za to zać da su oficiri pustili da njim se malo sablje po tlu vauća kako po navade. I to je gospodu Talijane tako ofendilo da su vraga delali. Ča mislite zać su se Talijani ofendili? Za niš drago nego za to, ča bi trćanski irendentisti videli radije vraga nego našega oficira. Upravo tako su delali Talijani va Milane dokle je Lombardija bila pod Austrijom.

Sada se Talijani već pripravljaju kako bi Trst Istru i Goricu spravili pod Italiju. Mi se ne čudimo njim nego našemu guvernu ki ih još proteji. Kada pak bude trebalo puške zet na rame onputa će guveran zvati nas pod pušku a Talijani će poč k bratom preko mora.

Grafića potukla je predprošlu nedelju na 23. pr. m. za podne svu letinu va selu Perka, županija Zvonoca, obćina Kastav. Povedaju ljudi da su vinove loza va Perkoj tako bile potučane, da ni na isteh ostal ni jedan list.

Za "Narodni list" sakupilo se je dnš 24. o. m. u Internationalu u Voloskom kod spaljenja "teće Jambrozije" na predlog g. Ivana Vekine 4 k i 40 h. Živili!

Na izletu u Omišalj izgubila je jedna gospa iz Voloskoga jedan crni sunceobran. Ako ga je ki našal moli se da ga zruči našemu uredništvu.

Non occorre! To će reć hrvatski. ne treba. A ča je pak to? To su, moji dragi Slavinci, kako vas je krstil duhtor Krstić, besedi, ke je rekao on vaš lipi Bennati neki dan va diete va Kopre, kada je zastupnik od governa počel govorit slavinski ali hrvatski. Ma vas je lepo počastil, to je valjda za plaću, da ste ga birali za zastupnika. Dakle ta vaš zastupnik ljubi i poštuje vas i vaš zajik toliko da ne pusti, da se s njim ni govori. A ča pak govorite vi na to? Kad ste ga birali govorili ste, da vi čete za starinu — ča ne? Pak kakova je ta starina, kada vaš zastupnik ne će ni da čuje za vaš

zajik? Pitajte malo vašu rožicu Krstića, da vam to razumači. Nego ča ja govorim, trubastemu je lahko dat rog za sveču. Ča ne — Viže z Bregi?

Kalabrez su stvorili jedan fliškun od tisuće i pet sto kvartiri. Naši te se prijatelji spameđevati, ča su ovi dani delali Talijani zaradi onega kambiala. Oni su mislili, da je već naš Dr. Janežić smravljen, da ga već ni — da je finjen. I Talijani su se veselili i govorili: — Hoj, jedan albukat manje — non zé mal — tanti de guadagnati.

I Kalabrez celo su vreme pitali Krstića da ako je on pak siguran, da ča dr. Janežića prokura va Trste zakvačiti. Krstić je rekao, da je on zato više nego siguran, i da neka se ne boje, da on zna, da ča dr. Janežić morat poč od 6. do 10 let va perzun. To je Krstić i napisal va predzadnoj „teto“, a Kostantini i Puović su to čitali tako željno, tako rado, i čekali su ča će prit z Trsta. Nego kada su videli sđgi va Trste zač Talijani tuže dra Janežića malo ma nj? da nisu puknuli od smeha. A za pravo svaki čovek, kemu nisu možjani storeniti od Jambrozinih mudanad morat se je začedit i smet onemu, ča se je sve govorilo i pisalo proti dra Janežiću. Tako su delali svi ljudi ki se nisu spametum svadili, a i prokura od stata je dole hitila sve one trubastarije napisane va tužbe proti doktoru Janežiću. To ni nas, ki se nekoliko razumemo va kambiali i va zakoni, ni najmanje začudilo, zač mi smo bili tako sigurni, da je dr. Janežić pravo i pošteno delal, kako smo sigurni da je jutra petak. — Za to mi bimo želeli, da drugi put zapru svoji bedasti trubci oni ki se ne razumeju va stvar, o koj se govori zač ni grje i sramotneje stvari nego kada se čovek češe onde, kada ga ne srbi.

Izpravak. Va zadnjem broje „Narodnoga lista“ napisali smo da je ovi dani bil odsuđen va Trstu radi povika: „Van s Hrvati“ neki Josip Kirn od Kirna na dva meseca zatvora. Ime tega Kirna nam je bilo slabo javljeno, jerbo ni bil odsuđen Josip Kirn od Josipa, nego jedan drugi Kirn. — Mi to drage volje ispravljamo.

Kako Talijani glade komuniste v Vižinadi. U zadnoj sđduti su delbarali, da se ima kupiti u Vižinadi jedna hiža Grimani. Tu da bi se prenačinilo za školu. Junta u Poreču bi posudila komunu 14 mijari krun na 3 meseca bez interesi. Kasnije bi mora komun dignat te mijare poli provincionalne banke u Poreču i vratiti ih juni. Ki će to platiti? Meni se para da to ja se previša i da ča to reč voditi za nos brižne komuniste. U Vižinadi je te školi dosti za talijansku decu. A za decu iz kampanje vižinanske neka učine drugu školu na božjem Polju u slovinskom jeziku. Tako će potrošiti manje, a će učiniti dvi koristi. Prvo, manje duga, ili niš duga a drugo, imat će Slovinci svoju slavinsku školu kako to Bog i naš presveti cesar zapovida.

Svako dte ima pravicu imati školu u svojem jeziku. Zašto ne uči slavić malega slavića kantati kako peteh kukurice, nego kako on zna? Perke tako ča Bog, to je volja Božja. Kad je tako poli blaga, još već mora tako bit poli čovika. A ki govori da se s materinjskim jezikom ne mora napried, ta je lažnjivac, traditor svojiga naroda ki ni vreden da ga zemlja nosi.

Ki ne štima svoj jezik, dar svoje drage majke, ni šoyik, ni kršćan, to je gjavaj pakleni. To samo mora govoriti oni predanci ki su zaduženi od vrata poli šijori. Oni tako govore iz dišperije, ne znaju drugo govoriti, i bi rado i nas zavnući u jamu, iz koje se ne će moći nikad izvuci. To si zapamtite dragi moji, ne slušajte nika Zanete, Marke Bačvarice i one ki zidaju palače od sto okni.

Za družbu sv. Cirila i Metoda za Istru sakupilo se je 22. 6. 1901. u Matuljah med Rečkom i Voloskom akademijom prigodom prijateljske večerice 18 k. — Kod plesa na izletu u Omišalj ostalo je 20 h. — Veleuč. g. Dr. Papratović darovao je družbi k 4 kao zahvalu na gostoljubivost Istrana. —

G. Ulikse Stanger, pravnik K 4-46 sakupljenih dne 21./6. kod „Joškota“ u Voloskom u družtvu rodoljubnih mladića, slavećih imendan jednoga prijatelja. — Nadalje smo primili K 670 sabranih u gostioni Ivana Vlaha Vičića dne 11. maja i to prigodom vjenčanja g. Vinka Vlahu iz Vlahovog brega s gospodijom Marijom Trinajstić. Živili mladenci! — Istoga dana darovali su u istu svrhu gg. Milan Kundić i Vinko Kinkela kao ostatak računa u istoj gostioni 2 K. — Istom prilikom smo dobili od g. Kučića 20 fl. kao globu što nije imao družbine žigice, te K 120 kao preostatak računa od trobojnice, šta su ju gospodjice Albertini sašile gosp. Milanu Kundiću. — G. Lj. Č. u Trstu platio gosp. F. B. za globu, što nije imao družbinih žigica 1 K, a g. F. B. platio je g. Lj. Č. s istog razloga 60 para; gđjica. M. M. u Trstu za izgublenu okladu 40 para, u svemu K 2, koje nam je izročio g. F. B. (Sliedi.)

Razne vesti.

Ala su! homo pod Italiju! Da vide naši nespušeni kako se lipo žive u toj blaženoj zemlji evo vam javljam kako smo mi platili u Veneciji kad smo bili s našim brodom od mornarice „Gigant“ fulminanti po 10 centisimi, ali po našu po 10 heleri, meso govelje po 2 krune i 50 heleri kilo, cekar po 2 krune i 20 h, kafu po 5 krune i 20 h, a kruh po 52 heleri kilo.

Valja vam znat, da smo to kupili na veliko za par sto kruna, a ne za par kruna pa smo tako masno platili, a kako mora bit onaj siroti, ka na centisime kupuje. Ja se spameđujem, kad je ono pred par let puli nas kruh podražal zač ni bilo brašna i sve je uzdisalo jer se je kruh po 24 soldi prodavao — a evo u Italiji nikad ceneji od 26 soldi.

Ja Vas dunke pitam i sve one tovare i zaslpijence čete pod Italiju a? — Bi dobro bi da greda neki ter neki malo postit ma bi njim po sakrabojsku smrdelo i prije bi nazad prišli nego smo mi z našim brodom to vam ja garantim

Bonifacio.

Kako se talijanski delavci ponašaju va tujoj kući. Dne 14. pr. mj. badnal je po staroj navade z nožićem jedan talijanski delavac va rudnike La Motte d'Avellans, jenega franczekega delavca, na to je svetina — (ka je već sita talijanskih nožić) kako bjesna, navallila na kuće talijanskih delavac, hitila jim dole vrata, razbila poneštri, a moji Talijani morali su bežat na krovi od kuć da se spase pred opravilanim gnjevom franczeke svetine. Četiri Talijana su ubijena a sedam jih je težko ranjeno. Preko 600 talijanskih delavac pobešlo je z ženom i decom va Grenoble. Tako va Franczkoj, — a puli nas priijmlju delavce z obemi rukami!

Podmorski parobrod. U jednom franceskem portu gradi se jedan podmorski brod kojega je izmisli jedan ruski inžinir imenom Ivan pl. Zakorenko. Taj parobrod moći će pod morem putajuć doći iz Amerike u Europu u dva dana izvanredna brzina toga podmorskoga parobroda odvisit će od svrila (elice) koji će biti nčinjen na posve novi neobični način.

Ubojstvo. Va Wendlincourt potukli su se dva talijanska delavca. Tergovac Jory zamešal se je za razdeliti ih nego za svoju nesreću. Jedan od Talijani potegnu je va njega z revolverom i ubil ga je zajedno.

U Londri je puno ljudi, koji po cestah ljudem postoli luštraju i koji imaju svoja društva. Polag izvešča predsjednika toga društva gosp. Birda, može u Londri jedan dečko od 12 let luštranjem postol na cesti zaslužiti lahko do 40 krun na šetmanu. — Za Krstića bi ovo bila lepša služba, nego je ona, ku ima sada pul istarskih Talijani.

Nemaki cesar puši uvijek jednake cigare, koje se prave samo za njega na otoku Kubi u Amerike. Cigari su dugi 17 centim., a koštaju svaki 67 soldi. Ovaketi cigari se more dobiti u Novajorku po tri krune svaki.

I za inglezkega kralja Edvarda se čine posebni cigari na otoku Kubi. Ti cigari su dugi 22 centim., a debeli su va sredini 5 i pol centim. Svaki cigar košta 1 dolar (blin 5 kruna) a u Novajorki se more dobiti takov cigar za 9 krun.

Nesreća u New-Yorku. Pred nekoliko dan je na spanjolskem vapore „Elena“ kad je hodil van od docka, puknul veli kotal. Ubilo je dvah a ranilo četiri, od keh su dva malo za tem poginuli.

Topofon. Jedan ruski oficir izumil je jedan instrument, ki se zove „topofon“ i s kem se more čut svaki glas i svaki štopot ki pride od morske površine makar od najveće daljine. Ta „topofon“, rabit će se najviše pa brodeh. Kad se bude š njim čulo kakov glas ča se ga obrnut na onu stran od kuda ta glas prihaja, pak ča se moć jako lahko zračunat od ke daljini i od kuda ta glas prihaja. Na ta način moć će se zaprečit da se brodi susreću ili invešt. Ovo bi rabilo Krstiću, zač bi vavek čul kada ga prihaju rubat.

Va Albanije (Krstićevoj patrije) bil je pred par meseci od hajduki zarobljen Austrijanac Milan Davidović. Hajduki su ga zarobili u Djakovu (vilajetu Kosovo) i odpejlali u Devu. Za oslobođenje Davidovića zahtevali su hajduki 100 napoleona ili 900 florini.

Austrijski poslanik u Carigrade zahteval je od turske vlade da Davidovića oslobodi, pa su za to bili poslati vojnici i policija za hajduki, pak im se je posrećilo Davidovića osloboditi jer je onih 100 napoleoni platila turska vlada.

Ča ne bi mogal i Krstić pod va svoju patriju pustit se da ga hajduki ulove. Bog zna koliko bi Talijani istarski za njega platili.

Ne stavljajte paučinu na ranu. Pred nekoliko dni ranila se je va Gradiške neka malica Ida Martinis na jedan prst. Furlanke ke veruju va sakake babarije, svetovale su Idinoj matere neka stavi paučinu na ranu. Mat je to storila, ali za nekoliko dni malica je bila mrtva.

Biciklistički klub „Liburnija“ v Opatiji

obdržavat će glavnu godišnju skupštinu u nedjelju dne 7. jula na 8 sati u večer u prostorijama čitaonice „Zora“ u Opatiji. Skupštini je slededi dnevi red:

- 1.) Otvorenje skupštine po predsjedniku.
- 2.) Čitanje zapisnika zadnje glavne skupštine.
- 3.) Izveštaj tajnika.
- 4.) Izveštaj blagajnika.
- 5.) Izbor odbora.
- 6.) Mozebitni predlozi.

Podpisani umoljava ne samo članove već i one, koji se začlaniti žele, da se ovom pozivu u što većem broju odazovu.

U Opatiji, na 1. jula 1901.

Za odbor:

Rudolf Stanger,
predsjednik.

Zahvala.

Podpisani zahvaljujem ovim sl. pjevačkomu društvu „Lover“ u Opatiji, što je počastilo moju gostionu u Opatiji time, što je dne 30. juna o. g. priredilo u mojoj gostioni privatnu večernju zabavu sa pjevanjem. Zahvaljujuć se ovim putem preporučam se sl. društvu „Lover“ i njegovom vrlo odboru i za buduće.

Opatija 3. jula 1901.

Josip Maglica,
gostioničar.

Zahvala.

Ja niže podpisani Ivan Gull, zahvaljujem se ovim putem sl. veteranskomu društvu u Opatiji, što mi je za vreme moje bolesti podielilo podpora od K 40. Od mene hvala, a od Boga plaća!

Opatija 3. jula 1901.

Ivan Gull.

August Halauska, slikar.

Opatija br. 267.

Preporuča se slavnom občinstvu
za bojadisanje soba, dekoracije,
bojadisanje drva i
sve što spada u njegov
zamat.

Solidna izradba. — Umjerene cijene.

Slavnom občinstvu, osobito
kućevlastnikom i građevnim
poduzetnikom

preporuča se

Jure Hečediš,

Volosko br. 74. Via-a-vis
„Vilje Smidt“.

slikar.

Krojačka radiona!

Podpisani stavljaju sl. p. n. občinstvu do znanja, da su otvorili svoju novu radionu svakovrstnih pomodnih gospodskih odijela

Naručbe izvršujemo vridno, brzo i uz veoma umjerene cijene, te se time sl. p. n. občinstvu koli mjesta toli i okolice najbliže preporučujemo za što više naručba uz geslo

„Svoj k svomu“

sa velečtovanjem

Špan & Pečnik

državna cesta, Vela Ježica
Opatija.

Posujilnica u Voloskom

registrana zadruga na ograničeno jamčenje.

Prima novac na štednju od svakoga, te plaća od istoga 4 1/2% kamata, čisto bez ikakvog odbitka. Rentni porez na uložke plaća posujilnica sama.

Vreća na štednju uložene iznose bez odgovjedi, pridržaje si ipak u osobitih slučajevih, pravo odzaka u smislu § 8 društvenoga statuta.

Zajmova (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mjernice i zadužnice uz garanciju.

Uredovni sati: svaki dan izim nedelje i blagdana od 9—12 sati pp. i od 3—6 sati poslie podne; u nedelju i blagdane od 9—12 pp.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se za sada u odvjetničkoj pisarni Dra. Janežića u Voloskom.

Publike informacije dobivaju se u pisarni Dra. K. Janežića i Dra. A. Stangera u Voloskom.

Novčani promet u god. 1900 iznašao je K 979.634-64. — Garancija iznašala je K 108.963-—. Uloženo je bilo u posujilnici god. 1900 K 427.834-33.

Ravnateljstvo.